

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه
دانشکده بهداشت
گروه بهداشت عمومی
XXXXXXXXXXXX

عنوان درس: مدیریت و نظارت بر مراکز بهداشتی درمانی

مخاطبان: دانشجویان بهداشت عمومی

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری

زمان ارائه درس: سه شنبه ساعت 10-08

مدرس: دکتر علی کاظمی

درس پیش نیاز: ندارد

نیمسال: اول 99-00

کلاس: برخط

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم مدیریت و نظارت بر مراکز بهداشتی درمانی

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

آشنایی با اهمیت و ضرورت مدیریت در بخش بهداشت و درمان

آشنایی با مفاهیم مدیریت و مهارت‌های مدیران در شبکه بهداشت و درمان

آشنایی با وظایف مدیران

تاریخچه شکل‌گیری شبکه بهداشت و درمان ایران

مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC)

آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران

نظام ارجاع، سطح‌بندی و جیره‌بندی خدمات

طرح پزشک خانواده، مفاهیم و دستورعمل‌های آن

واحدهای عرضه خدمات در روستا و وظایف آن‌ها

واحدهای عرضه خدمات در شهر و وظایف آن‌ها

مرکز بهداشت شهرستان و وظایف آن

آشنایی با پرونده خانوار دفاتر ثبت فعالیت‌ها و زیج حیاتی

آشنایی با مرکز آموزش بهورزی

مفهوم مشارکت و نحوه جلب مشارکت مردم

مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی

پوشش همگانی سلامت (UHC)

جمع‌بندی و رفع اشکال

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول

هدف کلی: آشنایی با اهمیت و ضرورت مدیریت در بخش بهداشت و درمان

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. مفهوم شبکه بهداشت و درمان را بیان نماید.
2. اهمیت مدیریت در شبکه بهداشت و درمان را شرح دهد.
3. ضرورت سازماندهی مناسب شبکه بهداشت و درمان را ذکر نماید.

جلسه دوم

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم مدیریت و مهارت‌های مدیران در شبکه بهداشت و درمان

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. مفهوم مدیریت را بیان نماید.
2. سطوح مختلف مدیران و وظایف آن‌ها را در شبکه بهداشت و درمان نام ببرد.
3. مهارت‌های لازم برای مدیران شبکه بهداشت و درمان را نام ببرند و هر کدام را شرح دهند.

جلسه سوم

هدف کلی: آشنایی با وظایف مدیران

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. وظایف اصلی مدیران را نام ببرد.
2. وظیفه برنامه‌ریزی را شرح دهد.
3. وظیفه سازمان‌دهی را شرح دهد.
4. وظایف رهبری و کنترل را شرح دهد.

جلسه چهارم

هدف کلی: تاریخچه شکل‌گیری شبکه بهداشت و درمان ایران

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. تاریخچه استفاده از نیروی انسانی غیرپزشک در دنیا و ایران را بیان کند.
2. طرح‌های بهداشتی قبل از شکل‌گیری شبکه بهداشت و درمان ایران را نام ببرد و کلیات هر کدام را شرح دهد.
3. سازمان‌های دخیل در طرح رضائیه را نام ببرد و نتایج این طرح را بیان کند.

جلسه پنجم

هدف کلی: مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC)

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. تاریخچه شکل‌گیری مراقبت‌های بهداشتی اولیه را بیان کند.
2. مراقبت‌های بهداشتی اولیه (PHC) را نام ببرید.
3. اصول مراقبت‌های بهداشتی اولیه را نام ببرد و توضیح دهد.
4. اجزای مراقبت‌های بهداشتی اولیه را نام ببرد.

جلسه ششم

هدف کلی: آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. ساختار نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران را بشناسد.
2. نحوه تأمین مالی در بخش سلامت را شرح دهد.
3. سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی و درمانی در ایران را نام ببرد.

جلسه هفتم

هدف کلی: نظام ارجاع، سطح‌بندی و جیره‌بندی خدمات

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. سطوح ارائه خدمات در ایران را بشناسد و وظایف هر سطح را بیان کند.
2. نظام ارجاع و سطح‌بندی را تعریف کند.
3. جیره‌بندی را تعریف و انواع آن را شرح دهد.

جلسه هشتم

هدف کلی: طرح پزشک خانواده، مفاهیم و دستورعمل‌های آن

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- مفهوم پزشک خانواده را بیان نماید.
- 2- تاریخچه پزشک خانواده در ایران را شرح دهد.
- 3- قوانین کلی طرح پزشک خانواده روستایی را بیان نماید.

جلسه نهم

هدف کلی: واحدهای عرضه خدمات در روستا و وظایف آن‌ها

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- واحدهای عرضه‌کننده خدمات در روستا را نام ببرد.
- 2- وظایف مراکز بهداشتی درمانی روستایی را شرح دهد.
- 3- وظایف خانه بهداشت را شرح دهد.

4- نحوه نظارت و پایش در مراکز عرضه خدمات در روستا را شرح دهد.

جلسه دهم

هدف کلی: واحدهای عرضه خدمات در شهر وظایف آنها

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- واحدهای عرضه کننده خدمات در شهر را نام ببرد.
- 2- وظایف پایگاه های بهداشتی شهری را شرح دهد.
- 3- وظایف مرکز بهداشتی درمانی شهری را نام ببرد و شرح دهد.
- 4- نحوه نظارت و پایش در مراکز عرضه خدمات در شهر را شرح دهد.

جلسه یازدهم

هدف کلی: مرکز بهداشت شهرستان و وظایف آن

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. ساختار مرکز بهداشت شهرستان را شرح دهد.
2. وظایف مرکز بهداشت شهرستان را شرح دهد.
3. نحوه نظارت توسط مرکز بهداشت شهرستان بیان نمایند.

جلسه دوازدهم

هدف کلی: آشنایی با پرونده خانوار دفاتر ثبت فعالیتها و زیج حیاتی

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. پرونده خانوار و اجزای آن را بشناسد.
2. نحوه ثبت پرونده خانوار را بداند.
3. زیج حیاتی، کاربرد آن و نحوه ثبت آن را بداند.
4. شاخص های مرتبط با زیج حیاتی را بشناسد و استخراج کند.

جلسه سیزدهم

هدف کلی: آشنایی با مرکز آموزش بهورزی

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. وظایف مرکز آموزش بهورزی را بیان نماید.
2. شرایط جذب و آموزش بهورزان را بیان نماید.
3. نوع آموزش های مرکز بهورزی را شرح دهد.
4. نحوه آموزش بهورزان را بیان نماید.

جلسه چهاردهم

هدف کلی: مفهوم مشارکت و نحوه جلب مشارکت مردم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- اصول جلب مشارکت گروه‌ها برای فعالیت‌های بهداشتی را بیان نماید.
- 2- مراحل مشارکت مردم در برنامه‌های بهداشتی درمانی را ذکر نماید.
- 3- عوامل مؤثر بر تسهیل مشارکت مردم در برنامه‌های بهداشتی را بیان نماید.

جلسه پانزدهم

هدف کلی: مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی را بیان نماید.
2. تفاوت اندازه‌گیری و ارزشیابی را بداند.
3. اهداف پایش در نظام شبکه بهداشت و درمان را بیان نماید.
4. کاربرد چک لیستهای پایش و نظارت را بداند.

جلسه شانزدهم

هدف کلی: پوشش همگانی سلامت (UHC)

در پایان دانشجو قادر باشد:

1. مفهوم پوشش همگانی سلامت را بیان نماید.
2. ابعاد پوشش همگانی سلامت را بشناسد.
3. شاخص‌های مرتبط با پوشش همگانی سلامت را بشناسد و وضعیت کشور ایران را در این شاخص‌ها بداند.

جلسه هفدهم

هدف کلی: جمع‌بندی و رفع اشکال

منابع:

1. شبکه بهداشت و درمان ایران، تألیف دکتر سیروس پيله رودی.
2. دستورعمل کشوری طرح پزشکی خانواده روستایی، نسخه 19.
3. مبانی مدیریت. تألیف استیفن رایبیز، دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
4. مدیریت: از تئوری تا عمل، تألیف ایران نژاد پاریزی.
5. اصلاحات نظام سلامت راهنمای عدالت و کارایی، ترجمه احمدوند و همکاران.
6. مبانی بهداشت و کار در روستا، تألیف وزارت بهداشت، درمان و آموزش بهداشت
7. مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، تألیف دکتر عبادی فرد آذر.
8. وب سایت وزارت بهداشت، درمان و آموزش بهداشت
9. مقاله های چاپ شده در مجلات علمی معتبر.

روش تدریس: «سخنرانی، بحث گروهی»

رسانه‌های کمک آموزشی: «وایت برد، ویدیو پروژکتور، کامپیوتر، نرم افزارهای ساخت محتوی مجازی»

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	نمره	روش آزمون	آزمون
	به صورت مجازی و در زمان های از پیش تعیین شده	2	پرسش و پاسخ	تکالیف کلاسی و انجام وظایف محوله
	جلسه 7	4	تستی، تشریحی	آزمون میان دوره
		14	تستی، تشریحی	آزمون پایان دوره

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان محترم انتظار می‌رود:

- 1- به طور منظم و دقیق در جلسات (مجازی) درس شرکت داشته باشند.
- 2- در بحث‌های گروهی و فعالیت‌های آموزشی چه به صورت حضوری یا مجازی باشد، مشارکت نمایند.
- 3- آمادگی پاسخ‌گویی به سؤالات مباحث قبلی را داشته باشند.
- 4- از دیگر منابع و سایت‌های معتبر علمی استفاده نمایند.

جلسه	موضوع درس	مدرس	روش تدریس	وسیله کمک آموزشی
1	آشنایی با اهمیت و ضرورت مدیریت در بخش بهداشت و درمان	علی کاظمی	سخنرانی و بحث در قالب فیلم آموزشی + کلاسهای مجازی و منابع مطالعاتی مرتبط	کامپیوتر - گوشی هوشمند - وایت برد - مایک - ویدیو پروژکتور - سامانه نوید و سایر بسترهای آموزش مجازی
2	آشنایی با مفاهیم مدیریت و مهارت های مدیران در شبکه بهداشت و درمان	//	//	//
3	آشنایی با وظایف مدیران	//	//	//
4	تاریخچه شکل گیری شبکه بهداشت و درمان ایران	//	//	//
5	مراقبت های بهداشتی اولیه (PHC)	//	//	//
6	آشنایی با نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ایران	//	//	//
7	نظام ارجاع، سطح بندی و جیره بندی خدمات	//	//	//
8	پزشک خانواده و مفاهیم آن	//	//	//
9	واحدهای عرضه خدمات در روستا و وظایف آنها	//	//	//
10	واحدهای عرضه خدمات در شهر و وظایف آنها	//	//	//
11	مرکز بهداشت شهرستان و وظایف آن	//	//	//
12	آشنایی با پرونده خانوار دفاتر ثبت فعالیت ها و زیج حیاتی	//	//	//
13	آشنایی با مرکز آموزش بهورزی	//	//	//
14	مفهوم مشارکت و نحوه جلب مشارکت مردم	//	//	//
15	مفاهیم پایش، نظارت و ارزشیابی	//	//	//
16	پوشش همگانی سلامت (UHC)	//	//	//
17	جمع بندی و رفع اشکال	//	//	//